

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

A Study of Teachers' Participation in Academic Administration in Schools under Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization

สุริยา ราชนพล

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Suriya Ratphon

Graduate Student of Master Degree Program in Educational Administration, Vongchavalitkul University

Corresponding Author Email address: Josuriya2528@gmail.com

(Received: August 26, 2018; Revised: September 22, 2018; Accepted: October 16, 2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 ทั้งหมดจำนวน 320 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t - test, F - test และเมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purpose of this study were 1) to study the level of teachers' participation in academic administration in schools under the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization, and 2) to compare teachers' participation in academic administration in schools under the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization categorized by the level of education, the working experience, and the size of school. The sample of this study consisted of 320 teachers who worked in the schools under the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization, in the 2017 academic year. They were chosen by using the multi-stage random sampling. The instruments employed in the research was 5 Likert rating scale questionnaire. Statistical procedures for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's Method if the statistical difference was found.

The research findings were as follow

1. The overall level of teachers' participation in academic administration in schools under Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization is high. The level in each category is also high. The highest average is the participation in the development of the learning process and followed by the participation in the development of the curriculum, respectively.
2. There are different levels of education involved in the academic administration of the teachers under the Nakhon Ratchasima Provincial Administration Organization. Furthermore, there was no difference in the overall and individual aspects of the school.
3. Teachers under the Nakhon Ratchasima Provincial Administration Organization who have different working experience involved in academic administration in the school, both the overall and the individual aspects. Statistically significant at the 0.05 level.
4. Teachers under the Nakhon Ratchasima Provincial Administration Organization who work in the different schools have different participation in academic administration in the school, both the overall and the individual aspects. Statistically significant at the 0.05 level.

Keywords : Participation, Academic Administration

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจัดระบบโครงสร้างโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วมของทุก

ฝ่ายโดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วยการแบ่งขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวัดผลและประเมินผลการเรียน 2) การบริหารงบประมาณ มีการจัดหาและเสนองบประมาณในการจัดสรรงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคลมีการวางแผนด้านอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 4) การบริหารงานทั่วไป มีการดำเนินงานธุรการ งานสารบรรณ งานพัฒนาระบบงานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และอารมณ์ ดังนั้นการหาแนวทางที่ดีและเหมาะสมจึงเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ต้องทำงานร่วมกันและการประสานงานโดยใช้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ (Office of the National Education Commission, 2002) เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมภายในองค์กรจะช่วยสร้างความสามัคคี ช่วยให้ทราบถึงความต้องการของบุคลากรทั้งหมด และช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้นลดความเฉื่อยชาในการทำงาน การย้ายงานและการหยุดงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการช่วย ลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากพนักงานระดับล่าง และช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานและทำให้สภาพจิตในองค์กรดีขึ้น ทั้งนี้ยังเป็นการช่วยเพิ่มผลผลิตในองค์กรเป็นการสร้างหลัก ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในองค์กรและยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงานมีการใช้ทรัพยากร อย่างประหยัดและทะนุถนอม รวมทั้งทำให้พนักงานรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรจึงเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นขึ้นในสถานศึกษาที่ผู้บริหารได้ให้มีส่วนร่วมในการทำงานในครั้งนี้ ดังนั้นการที่องค์กรจะประสบความสำเร็จได้นั้นผู้บริหารจะต้องจัดองค์กรให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่และในสถานศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องมีการจัดโดยการกระจายอำนาจให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้ทำงานในหน้าที่ของตนเอง (Metkaruchit, 2004)

การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ การบริหารการศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญของผู้บริหารเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ เป็นหน่วยปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือคุณภาพทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีสุขภาพอนามัยดี ที่จะส่งผลให้การจัดการศึกษา มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาชาติ การบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จย่อมต้องอาศัยความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่ดี และคุณธรรมของผู้บริหาร ที่จะบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นที่กล่าวกัน โดยทั่วไปในการศึกษาในปัจจุบันว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับการที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำคัญดังที่มีผู้กล่าวถึงได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของงานบริหารโรงเรียน อันเป็นหน้าที่รับผิดชอบของงานกล่าวคือ ต้องทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และความสำคัญของงานบริหารโรงเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์สำคัญของการบริหารงานโรงเรียนคือ ให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นผู้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สงบสุขเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและประเทศชาติ งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา (Wonganutarot, 2002) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องวัดความสำเร็จของผู้บริหารดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบอาศัยความร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการ ให้ช่วยกันกำลังใจในการทำงานคอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำแก่ครูประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งใน

การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจ ในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นซึ่งจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (Phannon, 2003) สถานศึกษาต้องกำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ และแนวคิดใหม่ๆ ในการที่จะพัฒนางานวิชาการ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความตระหนักและร่วมกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง นำปรัชญาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกิจกรรมการบริหารงานวิชาการเปลี่ยนไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายการบริหารของหน่วยงานเช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเป็นต้นกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้วยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาเพียงผู้เดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องมีคณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ (Sa-nguannam, 2002)

ในโรงเรียนครูถือว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ การศึกษาจะสำเร็จหรือไม่อยู่ที่ครู เพราะครูเป็นผู้ลงมือปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสร้างเยาวชนให้เป็นคนดีคนเก่งและดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ตามความต้องการของสังคมและประการสำคัญ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎกระทรวง กำหนดว่าทุกโรงเรียนต้องบริหารจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ นั่นก็คือ ทุกโรงเรียนต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถจัดการศึกษาให้สำเร็จได้ การทำงานของผู้บริหารต้องอาศัยฝีมือของครูและบุคลากรในโรงเรียนมาเป็นองค์ประกอบหลัก จึงจะได้ผลงานที่สมบูรณ์แบบและมีคุณภาพ (Daengkaeo, 2011) การมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้วสมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงานการประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (Sunthrayut, 2008) จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,829 คน จาก 58 โรงเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Cited in Wangphanit, 2009) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 320 คน ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน ร้อยละ 50 ของโรงเรียนทั้งหมด จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยการสุ่มตามระดับชั้นแบบเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling)

ขั้นที่ 2 จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 สุ่มครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนละ 30 คน โรงเรียนขนาดกลางโรงเรียนละ 16 คน และโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนละ 6 - 7 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 คน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,829 คน จาก 58 โรงเรียนและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Cited in Wangphanit, 2009) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 320 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (Wongin, 2014) จิรนนท์ พรหมลิ (Phromli, 2016) รวมทั้งศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงเพิ่มเติมข้อคำถามเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าระหว่าง 0.60-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนและนำผลแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค มีความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

4. ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าโดยภาพรวม ($\bar{X}=3.96$) และรายด้านอยู่ในระดับมาก

4.1 การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4.2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

5.1 ผลการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้บริหารงานโดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ไปสู่โรงเรียนโดยตรงให้โรงเรียนดูแลรับผิดชอบ ตัดสินใจบริหารงานและดำเนินการได้ด้วยโรงเรียนเอง เริ่มจากหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษาที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จในตัวเอง จึงทำให้มีอิสระมีความคล่องตัวในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนในทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถิตย์ ทรายทอง (Saithong, 2009) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า ผลการศึกษาพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากระดับมากระดับมาก

5.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปีการศึกษา ตลอดจนการประชุมสัมมนาและการพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนสำคัญในการให้ความร่วมมือในด้านการบริหารงานวิชาการ เพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน ถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญได้รับการพัฒนาและมีความรอบรู้เกี่ยวกับงานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยจึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิธิเดช สิริจิรินทร์ (Sittichan 2010) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถิติที่ระดับ .05

5.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากจากการบริหารงานแต่ละโรงเรียน มีความสลับซับซ้อนแตกต่างกัน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครูไม่ว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จึงต้องทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่เป้าหมายให้ได้มาตรฐาน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายที่ช่วยทำหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นบทบาทของบุคลากรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากโดยเฉพาะบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนสมาชิกน้อยส่งผลให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวรรณ์ ทุมกลาง (Thumklang, 2013) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมา อันจะส่งผลช่วยให้เกิดการพัฒนางานองค์กรเพราะครูมีโอกาสนในการแสดงออกถึงศักยภาพความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และความคิดสร้างสรรค์ ทำให้พัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นดังนี้

6.1 จากผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู มีส่วนร่วมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กับสถานศึกษาอื่น รวมทั้งการเผยแพร่ผลการวิจัยให้แก่สถานศึกษาอื่น

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และประสานงานกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการนิเทศงานวิชาการ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์รวมถึงการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

6.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมดำเนินงานและจัดทำโครงสร้างการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามเป้าหมายของสถานศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- Daengkaeo, P. (2011). *Kan Mi Suanruam Nai Kan Borihanngan Wichakan Khong Kharatchakan Khru Sangkat Samnakngan Khet Phuen Kansueksa Prathomsueksa Yasothon Khet 1*. (Master's Thesis in Educational Administration), Graduate School Ubon Ratchathani University. Ubon Ratchathani.
- Metkaruchit, M. (2004). *Kan Borihan Chatkan Baep Mi Suanruam : Prachachon Ongkon Pokkhrong Sunthongthin Lae Ratchakan*. Bangkok: Bookpoint.
- Phannon, Y. (2003). *Kan Mi Suanruam Nai Kan Borihanngan Tam Botbat Nathi Khong Khanakammakan Kansueksa Khanphuenthan Sangkat Samnakngan Kan Prathomsueksa Saraburi*. (Master's Thesis in Educational Administration), Graduate School Chandrakasem Rajabhat University. Bangkok.
- Phonwongnatararot, P. (2002). *Kan Borihanngan Wichakan*. Bangkok: Sun Suesan. Bangkok.
- Phromli, C. (2016). *Patchai Thi Songphon to Kon Mi Suanruam Nai Kan Borihanngan Wichakan Khong Khru Nai Rongrian Sangkat Samnakngan Khet Phuenthi Kansueksa Matthayomsueksa Khet 31* (Master's Thesis in Educational Administration), Vongchavalitkul University. Nakhon Ratchasima.
- Phuprasoet, K. (2004). *Kan Borihanngan Wichakan Nai Sathan Sueksa*. (3rded.). Bangkok: Pakonsin Printing.
- Ministry of Education. (2003). *National Education Act BE 2542 (Amendment No. 2) BE 2545*. Bangkok: The Teachers' Council of Thailand.
- Office of the National Education Commission. (2002). *National Education Act BE 2542 (Amendment No. 2) BE 2545*. Bangkok: Phrikwan Graphic.
- Saithong, S. (2009). *Kan Mi Suanruam Nai Kan Borihanngan Wichakan Tam Khwam Khithen Khong Khru Rongrian Thetsaban Ban Si Takua Pa*(Master's Thesis in Educational Administration), Graduate School, Suansunandha Rajabhat University. Bangkok.
- Sa-nguannam, C. (2002). *Thritsa Ti Naeo Patibat Nai Kan Borihan Sathan Sueksa : Theory and Practice in Education*. Bangkok: Bookpoint.
- Sitthichan, I. (2010). *Kan Mi Suanruam Nai Kan Borihanngan Wichakan Nai Rongrian Khet Tambon Tha Kradan Sangkat Samnakngan Khet Phuenthi Kansueksa Chachoengsao Khet 2*. (Master's Thesis in Educational Administration), Graduate School, Burapa University. Chonburi.
- Sunthrayut, T. (2008). *Kan Borihan Chatkan Choeng Patirup : Thruesadi Wichai Lae Patibat Thangkan Sueksa*. Bangkok: Borisat Neti Kun Kan Phim Chamkat.
- Thumklang, W. (2556). *Kan Mi Suanruam Khong Khru Phuson Nai Kan Borihanngan Wichakan Khong Khru Phuson Nai Sathan Sueksa Tam Khwam Khithen Khong Phuborihan Sathan Sueksa Khru Lae Khanakammakan Sathan Sueksa Khanphuenthan Sangkat Samnakngan Khet Phuenthi Kansueksa Prathomsueksa Nakhon Ratchasima Khet 5*. (Master's Thesis in Educational Administration), Vongchavalitkul University. Nakhon Ratchasima.

- Wangphanit, P. (2009). *Sathiti Phuea Kan Wichai Thang Sangkhomsat 931603*. Nakhon Ratchasima : Vongchavalitkul University.
- Wehachat, R. (2007). *Kan Borihanngan Wichakan Sathan Sueksa Khanphuenthan*. Songkhla : Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University.
- Wongin, W. (2014). *Kan Mi Suanruam Nai Kan Borihanngan Wichakan Khong Khru Phuson Sangkat Samnakngan Khet Phuenthi Kansueksa Prathomsueksa Trat*. (Master's Thesis in Educational Administration), Rambhai Barni Rajabhat University. Chanthaburi.